

BETLIARSKE NOVINY

9

Betlerskie noviny

NEPREDAJNÉ

Ročník VI.

Jún 2007

V ČÍSLE NÁJDETE:

VYHODNOTENIE VOLEBNÉHO OBDOBIA	str. 2	VÍŤAZSTVO Z NESMIERNYCH OBETÍ ZRODENÉ	str. 9
PLÁN HLAVNÝCH ÚLOH OBCE NA R. 2007	str. 3	ZHODNOCOVANIE BIOLOGICKÝCH ODPADOV	str. 10
PLÁN ZASADNUTÍ RADY OZ A OZ NA R. 2007	str. 4	VÝSTUP NA VOLOVEC	str. 10
BETLIAR PRED 50 ROKMI	str. 6	ŠACHOVÝ TURNAJ	str. 11
DOBRÁ VEČ SA PODARILA	str. 7	NA NÁVŠTEVE U KOSTUROVCOV	str. 11
TOPOLE: ÁNO, ČI NIE?	str. 8	SPOLOČENSKÁ RUBRIKA	str. 12

POZÝVAME VÁS:

Na stretnutie dôchodcov z príležitosti akcie „OKTÓBER - MESIAC ÚCTY K STARŠÍM“

Vyhodnotenie volebného obdobia 2002 - 2006 a rok 2006

Začiatok predchádzajúceho volebného obdobia bol poznačený aktivitami súvisiacimi so zvolením obecnej rady, 6 komisií a ZPOZ. Delegovaní boli tiež poslanci do školskej rady pri MŠ a ZŠ. Orgány obce zasadali podľa schváleného plánu práce a v súlade so zákonom o obecnom zriadení. Základom pre prácu obecného zastupiteľstva v každom roku volebného obdobia bol prijatý plán hlavných úloh na konkrétny rok a rozpočet obce. Orgány obce zasadali podľa schváleného plánu práce. Účasť na zasadnutiach obecného zastupiteľstva počas celého volebného obdobia bola vzorná. Zasadnutia rady sa konali pravidelne raz mesačne a tak isto s takmer 100 percentnou účasťou. Zvolené komisie pracovali podľa potreby tak, ako si to vyžadovala situácia. Počet obyvateľov na začiatku uplynulého obdobia bol 1012, z čoho vyplýval počet poslancov - osem. Pred voľbami 2002 mala obec 957 obyvateľov a tak v súlade so zákonom o obecnom zriadení sa počet poslancov na celé volebné obdobie rokov 2006 - 2010 stanovil na sedem.

KULTÚRNO-SPOLOČENSKÉ AKTIVITY

Každoročne sme si pripomenuli významné dni - 23. 1. deň oslobodenia obce, 8. 5. 1945 - deň víťazstva nad fašizmom, a 29. august 1944 - SNP. V tento deň okrem kladenia venca na cintoríne robíme aj veľký táborák nad Zálesákom a diskotéku v prírode. Zároveň si pripomíname deň Ústavy SR ako štátny sviatok SR. Pri svojej činnosti nezabúdame ani na Deň matiek, na ktorý už každoročne pripravujú program deti MŠ a žiaci ZŠ. Na Rusadlie stavíme „máj“ - pre všetky dievčatá z obce. Pravidelné sú aj stretnutia s dôchodcami a jubilantmi. Členovia zastupiteľstva spoločne navštívili hrad Krásna Hôrka. V spolupráci s MO Jednota dôchodcov robíme výmenné zájazdy s partnermi z Maďarskej republiky. Priateľov z moravskej obce Lovčičky sme u nás privítali 31. 5. 2003 a o rok neskôr sme my navštívili ich obec a zahrali sme si futbal. Pre deti robíme stretnutie s Mikulášom a pre dospelých rozlúčku so starým rokom a veľký ohňostroj. Od jesene 2002 vydávame obecné - Betliarske noviny, v ktorých zaznamenávame najdôležitejšie udalosti zo života našej obce. Vychádzajú dvakrát ročne.

ÚDRŽBA A REKONŠTRUKCIA OBECNÉHO MAJETKU

Každý rok robíme údržbu miestnych komunikácií, opravujeme obecnú studňu, miestny roz-

hlas, verejné osvetlenie, detské ihriská a športoviská. V roku 2003 sme rekonštruovali sociálne zariadenia vo dvore obecného úradu, predali sme budovu bývalého kina a späť sme odkúpili pozemok bývalej cigánskej osady od Ing. Suchodolského. Opravil sa vstup a schody do kultúrneho domu,

verejné priestranstvo pri požiarnej zbrojnici a prerobila sa jej strecha, čím vznikol priestor pre osadenie sochy svätého Floriána. Rekonštruovaná bola socha sv. Jána Nepomuckého v malom prku a opravený pomník na cintoríne. Otvorili sme posilňovňu vo dvore obecného úradu, oddelil sa chodník pre peších na Železničnej ulici. Od kina sme premiestnili kôľnu do dvora obecného úradu a bola uskutočnená generálna rekonštrukcia domu smútku a prístavba.

V roku 2004 sme oslávili 120. výročie dobrovoľného hasičského zboru v Betliari. Obec navštívil prezident Dobrovoľnej požiarnej ochrany (DPO) na Slovensku a našim hasičom odovzdal čestnú zástavu DPO na Slovensku. Urobili sme úpravy nádvorja domu smútku, odstránený bol kovový plot v malom parku, ktorý sme nahradili živým plotom, upravili sme priestranstvo pred kotolňou KD. V MŠ sme vymenili kotol ústredného kúrenia, maľovali sa učebne a fasáda, rekonštruovali sa schody. V roku 2005 sme zorganizovali prvé stretnutie rodákov pri príležitosti 675. výročia prvej písomnej zmienky o obci a vydali sme príležitostnú plaketu razenú v Mincovni Kremnica. Architektonicky bol dotvorený priestor pri KD. Urobili sme chodník v priestoroch urnového hája a odstránili z cintorína topole. Rekonštruované boli sociálne zariadenia v dome smútku. Opravili sme tiež oplotenie vo

Postavené bolo nové oplotenie a chodníky v cintoríne. Podľa projektovej dokumentácie sa uskutočnila prestavba verejného priestranstva pred budovou obecného úradu. Opravený bol rigol a oplotenie pri KD. Na Novej ulici v časti od posty po vchod na ihrisko a na ceľ Šafárikovej ulici bol položený nový asfaltový koberec. V ZŠ boli vymaľované učebne a nakúpené školské lavice a stoličky. Zrekonštruovaná bola aj zasadačka obecného zastupiteľstva. Usporiadali sme 5. ročník Východoslovenskej hasičskej ligy za účasti najvyšších predstaviteľov DPO na Slovensku. V kultúrnom dome v Betliari zasadala 4. októbra vláda SR. Za volebné obdobie naša obec hospodárila s objemom finančných prostriedkov vo výške 34 646,- tisíc Sk.

FINANCIE A KOMPETENCIE

Rok 2002 sa niesol v znamení presunu kompetencií zo štátu na miestnu samosprávu. Postupne v priebehu rokov 2002 a 2003 boli podpísané delimitačné protokoly o prechode pôsobnosti z orgánov štátnej správy na obce na úseku dopravy a cestného hospodárstva, na úseku ochrany prírody, stavebného poriadku a vyvlastňovacieho konania, sociálnej starostlivosti, zdravotnej starostlivosti a humánnej farmácie, na úseku školstva za materskú školu i za základné školstvo. Po ukončení delimitácie a zrušení okresných úradov sme od 1. 1. 2004 vstúpili do novovytvoreného Spoločného obecného úradu v Rožňave a presunuli niektoré kompetencie. Tento spoločný obecný úrad, ktorý je zriadený pri Mestskom úrade v Rožňave, za nás vykonáva činnosť na úseku výstavby, ochrany prírody, dopravy, stavebného poriadku a vyvlastňovania. Ostatné kompetencie ostali u nás. Po stránke organizačnej sme účastníkmi Školského úradu v Štítniku.

Na činnosť Spoločného obecného úradu prispievame príjmom

pokrač. na str. 3

Vyhodnotenie volebného obdobia 2002 - 2006 a rok 2006

pokrač. zo str. 2

z delimitácie a 12,- Sk na obyvateľa a rok.

Od 1. 1. 2005 bola zavedená fiškálna decentralizácia, ktorá mierne zvýšila príjem obce, ale hlavne zaviedla poriadok do celkovej formy financovania obci z odvodu daní od fyzických osôb. V r. 2007 má byť uplatnený princíp výpočtu príjmu z daní fyzických osôb aj podľa priemernej nadmorskej výšky, ktorú má Betliar v strede obce 341 m n. m.

Stále je však otvorený problém a plnenie zmluvy o prenájme areálu chatovej osady a futbalového ihriska. Obec zmluvu podpísala, ale ministerstvo stále nedalo súhlas na jej realizáciu, i keď v prijatom VZN obce na rok 2004 sa už s tým počíta.

ZAMESTNANOSŤ A OSTATNÉ AKTIVITY

Nezamestnanosť v obci počas volebného obdobia zaznamenáva postupný pokles. Na jeho začiatku bola miera nezamestnanosti 26 %, z celkového počtu 130 ľudí bez práce je ich na konci volebného obdobia 90, čo predstavuje 18%. Najdlhšie je u nás bez práce občan s počtom 3944 dní, čo predstavuje 9,5 roka. V roku 2003 sme organizovali VPP a od marca 2004 je uplatňovaný Národný projekt č. V. Z radov uchádzačov o zamestnanie zamestrávame priemerne 30 až 40 pracovníkov. Ich účasť na práci v obci je viditeľná, podieľajú sa takmer na všetkých aktivitách obce.

Za posledné tri roky sme organizovali anonymnú súťaž o najkrajšie priechy a celkovú úpravu okolia rodinných domov. V obci pribudli nové reštauračné zariadenia, ale aj ubytovacie kapacity. Výstavba penziónu Pri kaštieli a Barónka zvýšili kapacitu o 80 postelí, pribudli ďalšie stravovacie kapacity. V obci je 5 vývarovní a takmer 180 postelí na ubytovanie. Prínosom je aj výstavba tenisového areálu, ktorú realizuje p. Ing. Rudolf Dulík. Do budúcnosti prináša pre obec perspektívu aj začatie výroby v závode

NOTES s tým, že sa tam postupne zamestná oveľa viac občanov obce, ako je to v súčasnosti. V oblasti podnikania je viac aktivít, bolo by aj viac možností zamestnania sa, tu je však potrebný aj záujem samotného uchádzača o prácu.

SEPAROVANÝ ZBER CHVÁLYHODNÁ INICIATÍVA

Od jesene 2004 organizujeme separovaný zber, ktorý je dnes už na dosť dobrej úrovni. Separujú sa plasty, sklo, železo, akumulátory, elektronický šrot, starý textil a pneumatiky. Odpad zo zelene a záhrad by mal končiť na kompostovisku u majiteľa.

DIVOKÉ SKLÁDKY-VRED NA TVÁRI OBCE

Vhodné je tiež spomenúť nakladanie s komunálnym odpadom. Aj keď obec vyvinula maximálne úsilie, zdá sa, že vznikaniu nových divokých skládok nie je možné zabrániť. Tie aj po ich odstránení rastú naďalej, najmä hneď na železničnou traťou, kde končí rôznych domový odpad, ale aj výkaly ošpaných! Je namieste otázka, kto to tam nosí! Veľa občanov si však mylí aj priestor za domom smútku a robí z neho skládku rôzneho domového a stavebného odpadu.

TRESTUHODNÁ NEZODPOVEDNOSŤ!

Vôbec nemôžeme byť spokojní s ničením a rozkrádaním majetku Múzea novou dorastajúcou generáciou mladých chlapcov, ktorí nemajú pred nikým a ničím zábrany!

REZUMÉ

V rámci volebnej kampane v r. 2002 som si stanovil ako prioritu začatie výstavby čistiarne odpadových vôd a kanalizácie. Na začiatku volebného obdobia to vyzeralo sľubne, no zakrátko sa vstupom do EÚ a preferovaním obci nad 2000 obyvateľov prísľuby rozplynuli. Ďalším bodom bola rekonštrukcia domu smútku, čo bolo splnené, tak isto aj oslava 120. výročia DHZ. Najčerstvejšie splneným sľubom

je ukončenie výstavby príjazdovej cesty k expedično-manipulačnému skladu. V obci bolo ku koncu volebného obdobia 957 obyvateľov. Za posledné štyri roky zomrelo 61 občanov, ale narodilo sa iba 15 detí. Súťažne sa tu hrá futbal. Mužstvo predtým účinkovalo v 4. lige, dnes už tretí rok hrá okresné majstrovstvo. Hráme aj v krajskej súťaži stolného tenisu.

Sme členmi mikroregiónu Dobsiná, ktorý združuje obce a podnikateľov z oblasti turizmu. Tak isto sme aktívnym členom Združenia miest a obcí Horného (Gemera ZMOHG). V Betliari nepôsobí žiadna politická strana, všetky sú organizované v rámci okresných organizácií. Zo spoločenských a záujmových orga-

nizácii treba spomenúť DHZ, TJ, poľovnícke združenie a spolok včelárov. Aktívne sa zapájame a zúčastňujeme sa programu obnovy dediny, odkiaľ čerpáme nové nápady a myšlienky. Vypracovali sme niekoľko projektov pre čerpanie prostriedkov z EÚ, ako napr. Úprava verejných priestranstiev v obci Betliar v ochrannom pásme NKP Kaštiel s parkom Betliar, ktorý bol zamietnutý, Rekonštrukcia ZŠ v Betliari, ktorý je zaradený do zázobníka projektov ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja. V súčasnosti sa realizuje projekt aktualizácie územno-plánovacej dokumentácie obce Betliar.

Július Farkašovský,
starosta

PLÁN HLAVNÝCH ÚLOH OBCE BETLIAR NA ROK 2007

Významné dni obce, spoločenské, kultúrne, športové a turistické podujatia obce miestneho a regionálneho významu:

23. 1. 2007 – Spomienka na oslobodenie obce rumunskými jednotkami, ktoré podliehali veleniu 40. a 53. sovietskej armáde 2. ukrajinského frontu. Pripomíname si 62. výročie oslobodenia.

8. 5. 2007 – Spomienka na deň víťazstva, spojená s miestnymi oslavami a kladením venca k pomníku padlých na miestnom cintoríne v spolupráci s MO SZPB. Stretnutie členov SZPB s členmi obecného zastupiteľstva.

13. 5. 2007 – Deň matiek – pozdravenie žien – matiek v KD, príhovor starostu a poďakovanie ženám, vystúpenie detí MŠ a ZŠ s kultúrnym programom

19. 5. 2007 – turisticko-športové podujatie „Obecný výstup na Volovec – Skalisko“. Spomienka na tragickú smrť Daniela Fabiniho, 14. ročník. Organizovanie rýchlostného výstupu na Skalisko od turistickkej chaty pod Volovcom.

26. 5. 2007 – Rusadlie – Turíce – stavanie „mája“ na námestí pred OÚ v podvečer o 19.00 hod.

2. 6. 2007 – MDD – miestna oslava v športovom areáli TJ. Organizovanie športových a zábavných podujatí pre deti a mládež. Futbalové stretnutie, večer diskotéka a iné sprievodné podujatia.

30. 6. 2007 – Návšteva Krásnohorskej jaskyne určená pre volených predstaviteľov obce pri príležitosti štátneho sviatku sv. Cyrila a sv. Metoda.

2. 8. 2007 – Zájazd určený pre dôchodcov a rodinných príslušníkov podľa výberu: návšteva kúpalísk, nákup na trhoviskách, kultúrne podujatie.

1. 9. 2007 – Turisticko-športové podujatie organizované pre rekreačných turistov a rodiny s deťmi – doprava autobusom: Štrbské pleso – Popradské pleso symbolický cintorín – Veľké Hincovo pleso a späť, 6,5 hod.

15. 9. 2007 – Pozdravenie občanov obce, ktorí sa v roku 2007 dožívajú 50 rokov. Prijatie v kaštieli, slávnostný prípitok, recepcia.

13. 10. 2007 – Jazda sv. Huberta – 12. ročník, v areáli parku. Stretnutie chovateľov koní Gemera a oslava poľovníctva. Podujatie má nadregionálny charakter

5. 10. 2007 – Október – mesiac úcty k starším. Stretnutie s dôchodcami obce v KD. Program v rézii soc. komisie OZ. Pozdravenie jubilantov 60, 70, 80, 85, 90-ročných a starších – odovzdanie kvetov a spoločenské posedenie.

6. 12. 2007 – Stretnutie s Mikulášom organizované pre deti MŠ, ZŠ a ďalšie deti z obce Betliar. Rozsvietenie vianočného stromčeka a vianočnej výzdoby v obci, ohňostroj. Miesto konania: pred budovou OÚ.

8. 12. 2007 – Usporiadanie 7. Betliarskej autoshow. Hlavným usporiadateľom tohto automobilového podujatia je MTZ Racing team, OU Betliar.

31. 12. 2007 – Rozlúčka so starým rokom, vitanie nového roka pred budovou OÚ, ohňostroj, zápis do pamätnej knihy, prípitok.

Starostlivosť o miestnu infraštruktúru, údržbu a ošetrovanie verejných priestranstiev v obci. Prestavba verejných priestranstiev a stavebná údržba:

- osadenie pamätného kameňa v malom parku na Nám. J. Pavlika a vydláždenie chodníkov 250 tisíc
- oplotenie detského ihriska za Jednotou, výmena pl. oplotenia 40 tisíc
- oprava zariadenia detských ihrísk 15 tisíc
- spracovanie projektovej dokumentácie na ulicu Južnú a Lesnú 260 tisíc
- výkup pozemkov ulica Lesná od PD Gemerská Poloma 100 tisíc
- vstupná brána a oplotenie Domu smútku (120 tis. úhrada z r. 2006) 330 tisíc
- polozenie dlažby na chodník v cintoríne a okolo pomníka padlých 150 tisíc
- úprava verejného priestranstva pred poštou, rekonštrukcia studne a oplotenia okolo studne 120 tisíc
- finančný príspevok pre Ev. a. v. cirkiev v Betliari na opravu vonkajších omietok 40 tisíc
- oprava a údržba studní v obci 15 tisíc
- rekonštrukcia priekop, rigolov odvádzajúcich dažďovú a povrchovú vodu 30 tisíc
- rekonštrukcia verejného osvetlenia na N. Maši, výmena svietidiel 30 tisíc
- rekonštrukcia strechy na budove vo dvore OÚ, ktorá tvorí doplnkovú funkciu OÚ 250 tisíc
- vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočet na realizáciu výstavby chodníka, osadenie obrubníkov a rekonštrukcia kanalizácie odvádzajúcej povrchové vody na Nám. J. Pavlika 24 tisíc
- vydanie dvoch čísel obecných novín „Betliarske noviny“, prvé číslo k 15. júnu 2007 a druhé do konca novembra 2007 nákladom 350 ks určených pre každú domácnosť

Termíny zasadnutí obecných orgánov

Termíny zasadnutí OR pri OZ v Betliari na kalendárny rok 2007 sú nasledovné:

22.01.2007	23.07.2007
19.02.2007	20.08.2007
19.03.2007	17.09.2007
23.04.2007	22.10.2007
21.05.2007	19.11.2007
18.06.2007	17.12.2007

Termíny zasadnutí Obecného zastupiteľstva v Betliari na rok 2007:

I.	29.01.2007
II.	26.03.2007
III.	28.05.2007
IV.	30.07.2007
V.	14.09.2007
VI.	26.11.2007

Uvedené termíny schválilo OZ v Betliari v súlade s vnútroorganizačnými predpismi a na základe zákona č. 21/2000 Z.z.

Stálymi bodmi programu rokovaní OZ sú:

- a) kontrola plnenia uznesení a záverov z predošlého rokovania
- b) dotazy občanov

Plán zasadnutí Rady Obecného zastupiteľstva a Obecného zastupiteľstva v Betliari na rok 2007

Január – 29. 1. 2007

1. Schválenie plánu rokovania OZ na rok 2007
2. Návrh a schválenie hlavných úloh na rok 2007
3. Rozbor hospodárenia obecných služieb za rok 2006 a schválenie podnikateľského zámeru na rok 2007
4. Vyhodnotenie dodržiavania VZN obce o podmienkach držania psov na území obce Betliar a výber dane za psa v r. 2006, upresniť evidenciu.
5. Schválenie rozpočtu obce na rok 2007

Marec – 26. 3. 2007

1. Vyhodnotenie plnenia a čerpania rozpočtu obce za rok 2006
2. Návrh na schválenie záverečného účtu obce za rok 2006
3. Príprava obce na letnú turistickú sezónu, zabezpečenie služieb zariadení stravovacích a stánkový predaj, ubytovacie služby a priznanie poplatku za ubytovanie, informácia o výsledkoch SNM – Múzeum Betliar za rok 2006 a ciele v roku 2007
4. Stav bezpečnosti, ochrana občanov, priestupky a trestná činnosť za r. 2006 v obci Betliar
5. Správa o činnosti dobrovoľného hasičského zboru v obci za ro

Máj – 28. 5. 2007

1. Správa o stave životného prostredia v obci, čistota verejných priestranstiev, starostlivosť o verejnú zeleň, výsadba okrasných stromov a kríkov, oprava miestneho cintorína
2. Správa o výbere dane z nehnuteľnosti, miestnych daní za psa, poplatok za komunálny odpad, nakladanie s komunálnym odpadom a separovaný zber – vyhodnotenie zberu TKO a separovaný zber
3. Informácia o dodržiavaní zásad VZN o verejnom poriadku, využívanie kultúrnych a športových zariadení v obci
4. Príprava športového dopoludnia pre deti a mládež v rámci MDD na sobotu 2. 6. 2007

Júl – 30. 7. 2007

1. Správa o plnení príjmovej časti rozpočtu a čerpanie rozpočtu obce za I. polrok 2007
2. Správa o plnení podnikateľského zámeru v prevádzke „Chatová osada“
3. Správa o úrovni poskytovaných služieb na úseku obchodu, reštauračného stravovania, prevádzka stánkov s občerstvením a suvenírmi, ubytovacie služby a služby na parkovisku. Dodržiavanie § 4, ods. 2, bod i, zákona 369 Z.z./90 o Obecnom zriadení.

September – 24. 9. 2007

1. Informácia o otvorení školského roku 2007 - 2008 v MŠ a ZŠ v Betliari, finančná situácia a spôsob financovania školstva v roku 2007, školského klubu, čerpanie nákladov na školstvo
2. Starostlivosť o sociálne a zdravotne odkázaných občanov obce, zabezpečovanie opatrovateľskej služby a príprava stretnutia s dôchodcami pri príležitosti Mesiaca úcty k starším.
3. Inventarizácia majetku obce, určenie komisie a rozdelenie subjektov inventarizácie
4. Správa o priebežnom plnení Plánu hlavných úloh obce Betliar na rok 2007
5. Spolupráca s politickými stranami a politickými hnutiami, s občianskymi združeniami, právnickými a fyzickými osobami pôsobiacimi v obci.

November – 26. 11. 2007

1. Informácia o stave majetku obce
2. Vyhodnotenie práce OZ a dosiahnuté výsledky za rok 2007. Prijatie VZN obce o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady na území obce Betliar v r. 2008

AKO SME VOLILI

Aj keď od volieb uplynulo takmer šesť mesiacov a nové samosprávne orgány našej obce už naplno vyvíjajú svoju činnosť v prospech občanov, s ohľadom na periodicitu našich novín môžeme až teraz zverejniť ich výsledky. Pravda, pre občanov, ktorí sa o život v obci zaujímajú, tieto výsledky už dávno nie sú tajomstvom, veď boli vysielané v obecnom rozhlase a tiež zverejnené na úradných vývesných miestach

Aby sme však aj v našich novinách zaznamenali tento dôležitý medzník v živote samosprávy, ktorý mal výrazný ohlas u občanov Betliara, zverejňujeme oficiálne výsledky tak, ako boli zachytené zápisnicami z týchto volieb.

Voľby do obecného zastupiteľstva a voľby starostu obce sa konali dňa 2. decembra 2006 v čase od 7.00 do 20.00 hod. v kultúrnom dome v Betliari. Z celkového počtu 808 osôb, zapísaných do zoznamu voličov, sa volieb do obecného zastupiteľstva zúčastnilo 425 občanov. Platných hlasovacích lístkov bolo 403. Volieb starostu obce sa zúčastnilo 355 občanov. Počet platných hlasovacích lístkov na voľby starostu bol 355. Podľa počtu obyvateľov našej obce bolo z kandidujúcich 18 osôb zvolených 7 poslancov v nasledovnom poradí podľa platných hlasov:

P. č.	Meno kandidáta	Kandidát za polit. stranu	Počet plat. hlasov
1.	Lubomír Árvay	SMER-SD	315
2.	Dušan Ivanko	SMER-SD	214
3.	Lubomír Zatroch	SDKÚ-DS	188
4.	Jozef Ďurán	SMER-SD	167
5.	Ľubica Butkovičová	SMER-SD	158
6.	Lenka Plačková	SNS	149
7.	Marta Gubeková	SNS	140

Zoznam náhradníkov, ktorí neboli zvolení za poslancov obecného zastupiteľstva, v poradí podľa získaných platných hlasov:

P.č.	Meno kandidáta	Kandidát za polit. stranu	Počet plat. hlasov
8.	Antónia Balogová	ĽS-HZDS	133
9.	Ján Kolesár	SMER-SD	128
10.	Miroslav Poľmák	SNS	127
11.	Mária Kubasková	SNS	114
12.	Michal Teraj	SNS	93
13.	Ivan Tökköly	SMER-SD	79
14.	Branislav Lux	SNS	75
15.	Jarmila Žúdelíková	SDKÚ-DS	73
16.	Jozefína Kušnierová	SNS	69
17.	Martina Petergáčová	SMER-SD	50

Na funkciu starostu obce u nás kandidoval iba jeden kandidát – Július Farkašovský - za koalíciu strán: SMER – sociálna demokracia, Slovenská národná strana, Ľudová strana – Hnutie za demokratické Slovensko. S počtom platných hlasov 355 sa stal starostom Betliara už tretie volebné obdobie. Na funkciu poslanca po svojom zvolení rezignoval Jozef Ďurán zo zdravotných dôvodov, preto ho nahradila Antónia Balogová, ktorá nasledovala ako ôsma – a teda ako prvá náhradníčka v poradí, so 133 platnými hlasmi.

Zvoleným kandidátom srdečne blahoželáme a prajeme im veľa sil pri plnení zverených úloh na úseku zlepšovania života a zveľaďovania našej obce, čo pre nich bolo vlastne motiváciou a viedlo ich ku kandidatúre za poslancov.

BETLIAR PRED 50 ROKMI

V máji 1957 boli voľby do národných výborov. V Betliari bolo zvolených 18 členov Miestneho národného výboru (MNV). Vtedy sa ešte nevolali poslanci, ale členovia MNV. Za predsedu MNV bol zvolený Ondrej Šlosár a za tajomníčku MNV Margita Sušková. Členmi rady MNV sa stali: Ondrej Šlosár, Jozef Špilda, Margita Sušková, Štefan Feješ, Michal Jerga, Rudolf Dulík a Gabriela Weisenpacherová.

Boli vytvorené komisie - pôdohospodárska, finančná, školská a osvetová, zdravotná, trestná, výstavby a bytová. Za členku Okresného národného výboru bola zvolená Klára Moravčíková. Ešte v tom istom roku sa pričinením MNV uskutočnili tieto práce: asfaltovanie cesty ku kaštielu nákladom

153 000,- korún. Okrem hlavnej cesty to bola prvá ulica v obci s asfaltovým povrchom. Miestnosť vo dvore MNV sa adaptovala na garáž pre motorovú striekačku. Zo stavby veľkoobchodu sa navozila prebytočná zemina ku potoku, v jeho hornej časti. Tým sa získal priestor pre parkovanie áut a rozšírili sa ulice po oboch stranách potoka. Najväčšia stavebná akcia, ktorá sa ukončila v roku 1957, boli budovy Veľkoobchodu potravinami. V tom istom roku začal závod svoju činnosť. Zamestnával okolo sto ľudí. Podľa skratky VP si získal medzi ľuďmi názov „Véпка“. Neskôr sa závod premenoval na Zdroj. Uskutočnila sa generálna oprava školy, pri ktorej boli do tried uložené parkety, vydláždená chodba, namontované nové lavice a zavedený vodovod zo studne.

Od 1. septembra 1957 sa škola stala výskumnou školou. Podľa pokynov Výskumného ústavu pedagogického v Bratislave sa skúšali nové učebnice a nové učebné osnovy. Riaditeľom školy bol Andrej Plavucha. Lesný závod v Betliari dosiahol v roku 1957 ťažbu 48.738 plnometrov dreva. Odborová organizácia pri Lesnom závode sa podujala opraviť sálu v budove pri kaštieli, v ktorej sa hrávalo kino a konali sa zábavy. V hľadisku sa urobila šikmá dlážka, uložili sa na ňu parkety a namontovali sa pevné sedadlá. Steny boli obložené tapetami a v spodnej časti smrekolitom. Na tieto práce venovalo Revolučné odborové hnutie (ROH) 70.000,- korún. Po tejto úprave sa už v sále nemohli konať tanečné zábavy. Hralo sa len kino a divadlá. Predsedom Jednotného

roľníckeho družstva (JRD) v Betliari bol Ján Antóny, podpredsedom Michal Delia. Družstvo pokračovalo vo výstavbe ošipárne a silážnych jám. Družstvo žilo z vlastných prostriedkov. Nedostávalo od štátu žiadne dotácie. Každoročne splácalo splátky na prijaté úvery z banky. V roku 1957 odpísala vláda družstvu úver na zakladacie náklady vo výške 28.000,- korún. Bola to prvá výpomoc štátu družstvu. Občania, ktorí mali pozemky na Vyšných záhumienkoch, kde je teraz Nová ulica, zakopali si do zeme svojpomocne vodovodné potrubie. Získali tak vodu z rybníka v parku. Toto boli najdôležitejšie udalosti v Betliari v roku 1957, tak, ako sú zaznamenané v obecnej kronike.

Alexander Maduda

I. svetový týždeň bezpečnosti cestnej premávky (23. 4. - 29. 4. 2007)

Žiaci brali svoje súťažné úlohy vážne

Potešili sme sa pochvale dobrých vedomostí i tomu, že nedošlo k nehode, nikto nedostal pokutu, lebo neprekročil rýchlosť, ani nepožil alkohol pred jazdou. Záverečnou časťou bol test, ktorý pozostával z pravidiel cestnej premávky s výtvarnou prácou o vlastných pocitoch.

Cieľom tohto projektu bola prevencia úrazov pred blížiacimi

sa prázdninami, ako aj pripomenutie ceny zdravia a života. Deti sú vnímavé stvorenia, sledujú správy, v ktorých vidia dôsledky nehôd na cestách. Sadajú do áut svojich rodičov a sú tým najcennejším prepravovaným tovarom. - Rodičia, pozor, aj od vás sa učia, čo sa má a čo nemá dodržiavať!

L. Farkašová,
riaditeľka ZŠ

Praktické dokazovanie zručnosti v bicyklovaní.

Verejnosť sa s týmto projektom oboznámila prostredníctvom masmédií. Školy prispeli zvýšenou dopravnou aktivitou v spolupráci s policajnými zložkami. Z dôvodu pracovného zaťaženia zamestnancov polície sa žiaci betliarskej školy mohli do projektu zapojiť až 30. apríla 2007.

V priebehu projektu si žiaci zopakovali teoretické vedomosti o cestnej premávke chodca i cyklistu i pravidlá prvej pomoci.

V druhej, praktickej časti dokazovali svoje zručnosti v bicyklovaní: mali prejsť slalomovú dráhu bez zastavenia, trafiť sa na úzku dosku, preniesť bremeno, zastaviť na cieľ, preniesť loptu a hodiť do koša. Všetci cyklisti to bez problémov zvládli. Prítomný policajt Ing. Ján Macko preskúšal všetkých vodičov bicykla z dopravných značiek, povinnosti cyklistov a po vytvorení križovatky mali riešiť situácie. Deti sa ho pýtali, či budú aj fúkať.

DOBRÁ VEC SA PODARILA

Všetci vieme, že neúnosná preťaženosť Železničnej ulice pretrvávala už celé roky. Zvyšujúce sa nároky na prepravu nákladov po tejto ulici vyvolávali nespokojnosť obyvateľov, ktorým život znepríjemňoval nielen hluk, prach, ale aj ohrozovanie bezpečnosti.

Prvá sťažnosť adresovaná Miestnemu národnému výboru v Betliari od obyvateľov, bývajúcich na Železničnej ulici, je označená dátumom: 25. jún 1990. Občania v nej upozorňujú na zhoršujúce sa podmienky bývania, poškodzovanie životného prostredia a ohrozovanie detí, ktoré navštevujú miestnu ZŠ. Opatrenia, prijaté na komisionálnom jednaní, ktoré sa uskutočnilo 31. júla 1990, boli splnené len čiastočne. Občania sa odmlčali na takmer dva roky.

Nová sťažnosť s podobným obsahom ako bola predchádzajúca, bola obecnému zastupiteľstvu doručená 17. januára 1993. Sťažnosť sa prejednávala 24. februára 1993, ale prijaté návrhy riešenia v praxi nevedli k podstatnej náprave a radikálnej zmene k lepšiemu. Po týchto jednaniach dochádza k podstatne väčšej odmlke obyvateľov Železničnej ulice. Až 21. novembra 2001 prichádza ďalšia žiadosť o riešenie nepriaz-

nivej situácie, po ktorej nasleduje veľké množstvo rokovani na rôznej úrovni. Riešil sa spôsob parkovania vozidiel spoločnosti TARPOL, následne súkromnej firmy CIRPAL a v konečnom dôsledku aj zvyšujúci sa podiel prejazdu kamiónov s drevom po Železničnej ulici. Zainteresovaní hľadajú riešenia vzniknutej situácie a predložená

bola prvá alternatíva riešenia odklonu kamiónovej dopravy mimo Železničnej ulice. Začal sa prieskum priechodnosti navrhovaného riešenia výstavby novej cesty. Tá by mala viesť nasledovne: odbočenie z cesty I. triedy č. 67, prejsť okrajom pozemkov bývalého podniku LIMOS a ZDROJ,

súčasne zriadiť železničné priestreštie s odbočením doľava popri železničnej trati až ku skladu dreva. Tento variant však nebol úspešný pre veľké náklady na budovanie nového železničného priestrešia. Železnice SR tieto náklady vyčíslili na 10 – 12 mil. Sk. To bol dôvod, prečo sa od tohto riešenia upustilo.

priestrešia. Ani táto alternatíva však nebola úspešná pre neochotu Múzea Betliar odpredať pozemky pre investora výstavby cesty – Lesy SR.

Hľadal sa teda ďalší variant riešenia výstavby cesty. Pri nasledujúcich jednaniach bolo rozhodujúce vyjadrenie Slovenského vodohospodárskeho podniku š. p. Banská Bystrica. Už v tom čase sa rokovalo o možnosti výstavby cesty okolo Nižnej Maše, kde sa kompetentní vyjadrili, že v danej lokalite sa uvažuje s vybudovaním viacúčelovej vodnej nádrže Nadabula, ktorá sa má vybudovať na rieke Slanej v profile cca 500 nad Nadabulou. S vodnou nádržou sa uvažuje ako s účelovou rezervou v hornom povodí Slanej s max. ovládateľnou na kóte 311 m n. m. S výstavbou sa uvažuje až po roku 2035. To bol signál na začatie projektovej prípravy tretieho variantu riešenia.

Po rôznych prekážkach bola cesta postavená s výškou finančného nákladu 15 mil. Sk. Dňa 22. februára 2007 bola odovzdaná do užívania.

Dobrá vec sa podarila a treba si len želať, aby veľa rokov slúžila svojmu cieľu.

**Július Farkašovský,
starosta**

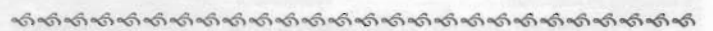
LESNÍCKE DNI

Iniciátorom tejto akcie bolo Generálne riaditeľstvo Lesy SR v Banskej Bystrici. Popri každodennej práci pribudli zamestnancom lesných správ Odštepného závodu v Rožňave i netradičné aktivity. Už v minulom školskom roku to bola lesná pedagogika. Pre prácu s mládežou boli vybratí zamestnanci, ktorí majú a majú predpoklady pre túto užitočnú prácu. V našej ZŠ ju realizoval Ing. Martin Slovák z LS Nižná Slaná. Bola to najvydarenejšia EKO aktivita, preto by sme chceli v tejto forme práce pokračovať a vytvoriť vlastný náučný chodník.

Tohoročný projekt Lesníckych

dni bol rovnako zaujímavý a vydatený. Náročná príprava za to stála. Akcia sa uskutočnila 27. apríla t. r. v katastri obce Gemerská Poloma za ihriskom. Pracovníci Lesnej správy Betliar pripravili pre žiakov ZŠ Gemerská Poloma, Betliar a Hnilec pútavé a náročné doplnenie. Riaditeľ OZ Rožňava Ing. A. Kavečanky bol na akciu zvedavý a osobne sa prišiel presvedčiť o jej priebehu.

Hlavný organizátor Ing. J. Trojan oboznámil prítomných s programom. Praktickou ukážkou práce s drevom boli žiaci nadšení. I keď nežijú vo veľkomeste, nie je samozrejmosťou vidieť nakladanie

a vykladanie pomocou hydrauliky, odvetvovanie motorovou pílou, približovanie dreva lesným kolesovým traktorom. Ešte aj dnes, najmä v nedostupnom teréne, je potrebný konštruktívny záprah. Po ukážkach si žiaci uvedomili čaro, náročnosť, ale i nevyhnutnosť lesa a lesníckeho povolania. A o to v projekte išlo.

Po krátkom občerstvení pokračovali v pripravenom programe. Absolvovali desať disciplín dalo „zabrať“ všetkým (niektorí lesníci tu podotkli, že by sa s učiteľmi „nemenili“). Všetky disciplíny mali úspech, dokonca nevydržali ani niektoré učiteľky a zapojili sa do nich so žiakmi.

Odmenou za súťaživosť bolo nádherné počasie, ktoré tomu dalo punc najvyššej kvality. Žiaci sa po

ukončení rozchádzali len s nevoľou. Veríme, že dobré myšlienky budú iniciovať aj ďalšie vydarené projekty.

Starosta Gemerskej Polomy Ján Chanas vystihol dôležitosť tejto akcie vetou: „Bez lesa niet vody a bez vody niet života“. Pamätajme na to.

Mgr. L. Farkašovská

**“Chránme si
prírodu,
chránime
sami seba !”**

TOPOLE: ÁNO, ČI NIE ?

Dôsledky globálneho otepľovania pociťuje celý svet. Dneďavna bol tento pojem pre nás neznámy, dnes sa s ním stretávame na každom kroku. Globálne otepľovanie prináša veľké zmeny

nás ohrozujú. Už i na náš kontinent došli orkány, víchrice, hurikány či tomáda. Nevyčajné živelné pohromy ukázali svoju silu našim západným susedom. Aj keď ich moderná technika vie predvídať,

ny, ktorými kniše aj slabší vietor, mi naháňajú strach. Ich stabilita je ohrozená vekom, chorobami a prírodnými vplyvmi. Lahko sa im lámu konáre a padajú k zemi. Nevie, kedy boli vysadené. Ale sú staré. Čo ak príde nepredvídaná pohroma aj do našej doliny a topole neodolajú? Pamätám si zimu, keď víchrica zaútočila tak silne, že prvé topole jej padli za obeť. Boli sme celá obec temer týždeň bez elektriny, vznikli škody na majetkoch. Viete si predstaviť takúto udalosť dnes? Veď bez energie nevieme existovať. Ak náporu vetra neodolá koreňový systém topoľov, náležite si tieto dôsledky môžeme predstaviť!

Minulý rok som v našich novinách brojila proti výrubu stromov, ktoré podľa mňa nikoho neohrozovali. Dnes však kladiem otázku: Nehrozi nebezpečenstvo zo strany našich topoľov? Nebolo by vhodné v rámci preventívnych opatrení topole spiliť a nahradiť ich inými drevinami?

Hovori sa – koľko ľudí, toľko názorov. Viac hláv, viac rozumu. Týmto príspevkom dávam podnet na verejnú diskusiu na tému:

„Topole áno, či nie...“

Svoje názory môžete zaslať na adresu obecného zastupiteľstva alebo osobne vyjadriť pri účasti na plenárnych zasadnutiach OZ, ktoré sú verejné. Vaše podnety a názory sú vítané a poslanci OZ sa nimi budú zaoberať.

Záverom chcem podotknúť, že v piatok 11. mája 2007 sa problémom topoľov zaoberali i televízne noviny. V minulom roku v nemenovanej obci spadol starý topoľ práve vo chvíli, keď popri ňom prechádzalo osobné auto, v ktorom sedeli dvaja mladí ľudia. Zahynuli. Dnes starosta tejto obce čelí obvineniu podľa platných zákonov pre zanedbanie služobných povinností, vyplývajúcich z funkcie a hrozí mu trest odňatia slobody na 3 roky.

Š.K.

Aj tieto dožili !

vo svetovej klíme. Podnebie v rôznych klimatických pásmach sa rapídne mení. Na suchu i pri mori, v horúcich krajoch púští či v ľadovej Antarktíde.

V posledných rokoch spre-vádzajú život človeka nové javy, ktoré predtým nepoznal a ktoré ho začínajú vážne ohrozovať. Sú dôsledkom toho, že ročné obdobia už nie sú tak výrazne ohraničené ako predtým, prelínajú sa navzájom a akoby sa chceli zmeniť len na mierne leto a miernu zimu. Zemeguľu začína ohrozovať sucho. Pôvodne sa vyskytujú tam, kde ich nepoznali, tam, kde bolo pravidelné daždivo a mokro, hrozí vyprahnutá púšť. Zima vystrkuje rožky tam, kde sneh nepoznali. Začínajú sa meniť tvary obrovských ľadovcov – topia sa. V našich zemepisných šírkach málo prší. Ak sa konečne dážď vyskytne, prináša problémy. Storočné vody, storočné mrazy či horúčavy – to sú fenomény, ktoré

zastaví ich nevie. Ničia všetko, čo im stojí v ceste.

Z médií sme sa v minulom roku dozvedeli, čo tieto živly dokážu. Ich výsledkom sú nielen materiálne škody, ale i obeť na životoch. Stále je v nás živá tragédia našich Výsokých Tatier pred dvomi rokmi. Ich obnova bude trvať desaťročia, ak neprídu ešte ďalšie pohromy.

Pozrime sa však len kúsok nad náš park. Naše lesy v obore i mimo nej tiež skmácala podobná spúšť. Ostali po nej holiny, polomy. Vysadili sa nové stromčeky, ale sucho v minulom roku i teraz na jar asi ich vývoju a rastu nepomohlo.

Stromy sú pre mňa posvätné. Ich majestátnosť pokoruje človeka, dodáva mu silu, čerpáme z nich energiu, puľzujúcu z útrobov zeme cez ich korene. Musím sa priznať, že vždy, keď vidím následky katastrofy na stromoch, lesoch, idúc po našej obci, s obavou pozerám na posledných päť topoľov v malom parku. Tieto vysoké, staré veľiká-

Odstraňovanie stromov na autobusovej zastávke

VÍTAZSTVO Z NESMIERNYCH OBETÍ ZRODENÉ

Keď sme si pred dvomi rokmi 8. mája pripomínali 60. výročie oslobodenia, pán Alexander Maduda v príhovore zhodnotil priebeh druhej svetovej vojny s osobitným dôrazom na to, ako sme ju preživali u nás, v Betliari. Pri minuloročných oslavách oboznámil prítomných s priebehom prvej svetovej vojny a tento rok nám priblížil bitku pri Stalingrade. Bol to rozhodujúci obrat v druhej svetovej vojne a stojí za to vedieť niečo o tejto udalosti viac. - Čím viac rokov od hrôz vojny uplynulo, tým menej ľudí si vie predstaviť, aké boli. - Mladí ľudia ju nepoznali, ba ani stredná a staršia generácia a vlastne ostalo už iba niekoľko málo priamych pamätníkov. Lenže my nesmieme zabudnúť! Práve preto, aby sa hrôzy vojny neopakovali!

A aj preto vyberáme z príhovoru pána Alexandra Madudu to, čo nám môže priblížiť rozhodujúce okamihy vojny:

„Keď Nemecko začalo v júni 1941 vojnu proti Sovietskemu zväzu, jeho vojsko rýchlo postupovalo po rovinatej krajine. Ten najväčší cieľ bol čo najskôr dobyť Moskvu. Sovietski vojaci však svoje hlavné mesto ubránili. Známý je z týchto bojov hrdinský čin 28 vojakov z jednotky generála Panfilova, ktorí, keď už nemali inú možnosť ako zastaviť nemecké tanky, opásali si granáty okolo opaskov a vrhli sa pod pásy tankov. Zastavili a zlikvidovali ich, obetujúc svoje životy.“

Nemci priviezli k Moskve dva vlaky kameňov z červenej žuly, z ktorých - keď ovládnu Moskvu - chceli postaviť veľký pomník. Po skončení vojny odviezli Rusi časť z týchto kameňov do Berlína a postavili tam z nich pomník víťazstva nad fašizmom. Väčšiu časť kameňov použili pri výstavbe bytov. Pri mojej návšteve Moskvy som tam videl dva veľké obytné domy, ktoré majú prizemie vybudované z týchto červených kameňov.

Nemci sa nedostali ani do druhého najväčšieho mesta na severe krajiny, do Leningradu. Obkľúčili ho však a znemožnili akýkoľvek prístup do mesta. Táto

blokáda Leningradu trvala 900 dní. Obyvatelia trpeli nedostatkom potravín. Podľa historických údajov počas blokády v Leningrade zomreli od hladu 2 milióny ľudí. Je veľmi ťažké predstaviť si taký veľký počet ľudí. Mŕtvolky ležali na hromadách a bolo ich treba pochovať. Vtedy sa stalo, že tí, ktorí pochovávali, zbadali, že sa na hromade medzi mŕtvoly pohla žena. Ešte žila, len bola taká vysilená, že ju považovali za mŕtvu. Hneď ju vybrali. Táto žena sa dožila aj konca vojny. Po vojne sa jej narodil syn, ktorého meno je Vladimir Putin a dnes je prezidentom Ruska!

Keď nemecké velenie zistilo, že ani Moskvu, ani Leningrad sa im nepodari dobyť, chcelo dosiahnuť rozhodujúci zvrat na južnom úseku frontu. Do bojov nasadilo 237 divízií a snažilo sa odrezáť ZSSR od jeho obilninárskych a naftových zdrojov. Dňa 11. júla 1942 sa začali boje o Stalingrad. Začali sa bombardovaním mesta pri rieke Volge. Počas jedného týždňa 1500 nemeckých lietadiel zhadzovalo bomby na mesto. Po týchto náletoch neostal v meste ani jeden dom celý. Potom sa začalo bojovať o tieto zrúcaniny. V takejto situácii bolo potrebné odviezť z mesta deti. Na troch lodiach ich viezli po rieke Volge do bezpečia. Jednu z týchto lodí Nemci zasiahli a potopili. Zahynulo v nej 1500 detí.

Tvrdo sa bojovalo o každú ruinu. Legendárnym sa stal dom, ktorý vojaci pod velením seržanta Pavlova bránili 52 dní. Dokázali brániť tak dlho jeden dom, kým predtým za 40 dní obsadili Nemci celé Francúzsko.

Okolo Stalingradu je široko-ďaleko úplná rovina. Len v severnej časti mesta je nevelký kopček, vysoký okolo 100 metrov a volá sa Mamajev kurgan. O túto strategickú výšinu sa bojovalo 158 dní. Raz ju mali Nemci, raz Rusi. Po skončení bojov bol celý kopček pokrytý úlomkami zo železa. Na jednom štvorcovom metri sa našlo niekde 500 a niekde až 1250 kusov črepin. Ešte ďalej na

sever je známy traktorový závod. Za vojny sa v ňom vyrábali tanky. Výroba sa nezastavila ani počas bojov. Každý robotník mal pri svojom stroji malú skrýšu vo tvare valca z hrubého plechu. Do nej sa ukryl počas náletu alebo pri ostreľovaní. Keď nebezpečenstvo pominulo, vyšiel von a pokračoval v práci. A tak i počas bojov vychádzali z brány závodu každý deň hotové nové tanky.

Na rôznych miestach za frontom boli v tom čase stroje, odsťahované z územia obsadeného Nemcami. Boli montované len tak na poli alebo na lúke, pretože nebolo času stavať budovy. Aj v najtuhších zimách sa na nich pracovalo. Pracovali ženy a deti, pretože muži bojovali na fronte. Takých závodov bolo dvetisíc. Vyrábali pre front.

Dňa 19. novembra 1942 prešla Sovietska armáda do protiútoky zo severu i z juhu do mesta. Vojská sa 25. novembra spojili a obkľúčili celkom 330.000 nemeckých vojakov nachádzajúcich sa v Stalingrade. Nemci sa márne snažili preraziť obkľúčenie.

Nemci 2. februára 1943 v Stalingrade kapitulovali. Do zajatia sa dostalo 91.000 nemeckých vojakov, 3500 dôstojníkov, 24 generálov na čele s poľným maršalom Paulusom a tiež množstvo vojnového materiálu.

Porážka nemeckých vojsk pri Stalingrade znamenala prelom v 2. svetovej vojne. Po nej sa už Nemci nespamätali a už len ustupovali.

Neskôr bolo mesto Stalingrad premenované na Volgograd. V roku 1972, keď sme tam boli, všetky domy už boli nanovo postavené. Na pamiatku ostal len legendárny dom seržanta Pavlova. Je to päťposchodová budova bývalého mlyna. Ponechaná je v takom stave, v akom bola, keď sa o ňu bojovalo. Zničené boli nielen všetky domy, ale aj všetky stromy v meste. Iba jeden strom sa podarilo presadiť do parku. Aj na tom sú stopy po bojoch.

Na vršku Mamajev kurgan je postavená socha, zvaná Maf rodina, čo v slovenčine znamená

Matka vlasť. Je to socha ženy, ktorá drží v ruke meč. Kovová socha váži 8000 ton a jej výška je 86 metrov. Cesta k nej na vršok je lemovaná veľkým množstvom sôch znázorňujúcich výjavy z bojov.

Neďaleko Volgogradu na rieke Volge je vybudovaná elektrárňa. Priehradný múr má dĺžku 5 km, z toho 1,5 km je železobetónový múr, vo vnútri ktorého sú agregáty na výrobu elektriny. Za týmto múrom vzniklo na rieke jazero, dlhé 670 kilometrov.

Víťazstvo nad fašizmom, ktorého výročie sme si aj my 8. mája pripomenuli, sa zrodilo vďaka nesmiernym obetiam miliónov ľudí. Patrí sa, aby sme na tieto obete nezabúdali a aby sme si ich neustále pripomínali.

Alexander Maduda

Matka vlasť

socha - symbol nesmiernych obetí i nesmiernej obetavosti miliónov ľudí v 2. svetovej vojne.

*Sa spýtajte!
Ó, spýtajte sa materi,
či túžia po vojne,
keď svoje deti uspávajú.
Či túžia zas chodiť
od dverí do dverí
s batôžkom k tým,
čo chleba dajú ...*

Zhodnocovanie biologických odpadov v komunálnej sfére

Mestá a obce majú od začiatku roku 2006 povinnosť separovať a kompostovať zelený odpad, a to nielen z verejných priestranstiev, ale aj zo súkromných plôch občanov. Pri všeobecnom komunálnom odpade je zrejme, že ho tvorí každý občan, zelený odpad zo záhrad však každý občan netvorí. Ale každý, kto ho tvorí, má iné podmienky, a teda aj iný objem odpadu. Od roku 2010 budú obce povinné zaviesť separovaný zber aj ďalších komodít: papier, sklo, plasty, kovy a biologicky rozložiteľný odpad. Okrem biologických odpadov separovaný zber odpadkov už naša obec pomerne úspešne začala. Problémom však je, že nie všetci občania k tomu pristupujú zodpovedne. Povinná separácia bude znamenať veľký nápor na všetky mestá a obce. Pôjde o vysoké náklady a zrejme aj zvýšenie poplatkov pre občanov a firmy, o zmenu celej organizácie nakladania s komunálnym odpadom a o zmenu všeobecne záväzných nariadení. Kým dnes sa hovorí o nevyhnutnosti kompostovať odpady zo zelene, najmä zo záhrad (listová zeleň, kôra a haluze zo stromov a kríkov, zvyšky rastlín a buriny, zvyšky z ovocia a zeleniny a pod.), v budúcnosti pôjde o zhodnocovanie všetkých biologických odpadov z domácností, teda aj kuchynských odpadov.

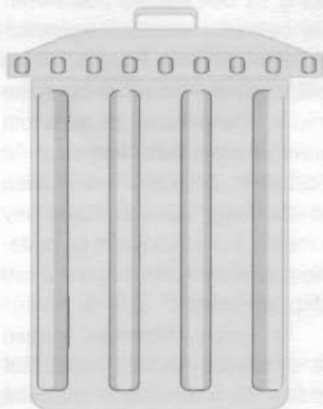
V súčasnosti sa prevažná väčšina bioodpadu aj v našej obci bez ďalšieho využitia zneškodňuje na skládkach odpadov. Veľká časť bioodpadu je spaľovaná v domácnostiach, záhradách, alebo je vyhadzovaná na nelegálne „čierné“ skládky. Aj samospráva našej obce musí v spolupráci s občanmi začať čím skôr riešiť túto problematiku. Vybudovaním navrhovanej aktivity „Kompostové hospodárstvo“ – a to buď samostatne, alebo v spolupráci s ďalšími obcami budú v súlade s ustanoveniami platnej legislatívy v SR vytvorené technické podmienky na zhodnotenia biologicky rozložiteľného odpadu zo záhrad, parkov, cintorínov, úpravy verejnej zelene a pod. tzv. zeleného odpa-

du na biologické hnojivo – kompost – a tým zamedzenie jeho ukladaniu na skládky a spaľovaniu na voľných priestranstvách.

Zámerom obmedzenia množstva biologicky rozložiteľného odpadu ukladaného na skládku je znížiť tvorbu skládkového plynu a tým tvorbu metánu, ktorý sa podstatnou mierou podieľa na tvorbe „skleníkového efektu“. Nemalým zaťažením pre životné prostredie a zdravie ľudí je aj spaľovanie biologicky rozložiteľného odpadu v záhradách, hlavne v jarných a jesenných mesiacoch. V unikajúcom dyme sú obsiahnuté škodlivé plynné látky, hlavne oxid uhoľnatý, uhľovodíky, dechtové látky, dioxiny.

Navrhovanou technológiou aeróbného rýchlokompostovania (pozn.: aeróbný proces = rozklad odumretých živočíšnych a rastlinných tiel mikroorganizmami v prostredí obsahujúcom voľný kyslík) bude biologicky rozložiteľný odpad spracovaný na hodnotné biologické hnojivo – kompost, ktorý je alternatívou prírodného hnojiva – rašeliny. Nahradením rašeliny kompostom budú vytvorené podmienky na zníženie ťažby rašeliny a tým zachovanie rašeliniskových lokalít, pretože tie sú dôležitými biotopmi, na ktoré sú naviazané vzácné druhy živočíchov a rastlín. Ďalším prínosom kompostovania je zníženie poplatkov za odvoz a likvidáciu odpadov a za nákup hnojív alebo pestovateľských substrátov.

Lubomír Zatroch,
Komisia VaŽP pri OZ Betliar

VÝSTUP NA VOLOVEC

Niekoľko dní pred 19. májom 2007 vládlo v prírode nepriemerné veterné počasie. Tí, ktorí si každoročne plánujú zúčastniť sa výstupu na Volovec z príležitosti spomienky na Daniela Fabiniho dúfali, že vietor sa vyblázni

a v uvedený deň bude krásne. Tak to aj bolo. Ráno 19. mája sme sa zobudili ako do iného sveta. Búrlivý vietor ustal, obloha bola ako vymetená, iba popadané haluzie a listie stromov pripomínali, že pred pár hodinami vyčíňal vietor. Prichystané plecniaky sa nabalili potrebnými vecami – jedlom, nápojmi, náhradným oblečením, rýchlo sa povytahoval vhodný odev a obuv a mohlo sa vyraziť.

mali zabezpečiť výstup tak, aby sa v ňom nevyskytli žiadne problémy. Okolo 7. hodiny sa začali objavovať prví nadšenci tohto podujatia. Mali možnosť vstupu do obory ŠL SR na viacerých miestach, na Bosňáku či v Jandoline. Každá skupinka či jednotlivec sa snažili doraziť na turistickú chatu do 10. hod., na ktorú bol určený zraz účastníkov. V príjemnom počasí sa zhromaždilo okolo chaty asi 70 nadšencov z obce i okolia. Pozdravný a privítací prejav predniesol starosta obce p. Július Farkašovský. Prítomných oboznámil s programom podujatia. Hlavným ťažiskom bol rýchlostný beh na Skalisko (1293m), ktorého sa zúčastnili muži i ženy. Účasť sa najlepším odplatila, získali i finančné odmeny. V kategórii mužov získal prvenstvo Tibor Júdt časom 7m:14s, u žien Zuzana Horká časom 11m:51s. Z betliarskych mužov bol najrýchlejší Milan Máfuš časom 8m:55s.

Treba však pripomenúť, že tomuto ránu predchádzalo niekoľko dní, v ktorých sa tí, čo výstup pripravovali, postarali o všetko. Skontrolovali prístupové cesty, rebríky cez prechodové trasy do obory, zabezpečili všetko okolo varenia guláša pre účastníkov, skompletizovali obsah tomboly a vykonali množstvo úkonov, o ktorých mnohí nemajú ani tušenia. Prípravy

Po vyhodnotení tejto súťaže nasledovala tombola, na ktorú sa predávali lístky už od príchodu na chatu. Boli v nej zaujímavé vesele ceny, ktoré urobili radosť tým, ktorí ich vyhrali. Po tombole účastníci posedávali okolo chaty a čakali na guláš. Tento varil kuchár Jožko Mruk.

A veru sa mu vydaril. Mäkké mäsko, zemiaky a všetko čo

pokrač. na str. 11

ŠACHOVÝ TURNAJ V BETLIARI

Tradičný šachový turnaj v Betliari sa konal tentoraz v netradičnom čase, v sobotu, 13. januára 2007. Do kultúrneho domu prišlo súťažiť 16 šachistov. Okrem hráčov z 2. ligy sa tu zišli najlepší šachisti Rožňavského okresu. Prišla aj mládež, čo je veľmi sľubné do budúcnosti.

Hrali sa 15-minútové partie švajčiarskym systémom na 5 kôl. O víťazovi turnaja nebolo od začiatku pochýb. Gabriel Barczy vyhrál všetky zápasy, hoci súper i tvrdili, že len so šťastím. Na druhom mieste bol Vojtech Doboš so 7 bodmi a tretí Ing. Sisik Ján so 6,5 bodmi.

V súťažnom poli sa nestratila

ani jediná zástupkyňa žien, 9-ročná Michaela Donová, ktorá zislala 4 body. Z domácich šachistov bol opäť najlepší Ján Müller so 6 bodmi, ktorý sa delil so Zoltánom Nagyom o 4. miesto. Z mladších hráčov dosiahli pozoruhodné výsledky Patrik Hlaváč zo Štítnika a Patrik Farkašovský z Betliara.

Po hlavnej súťaži sa konala aj „bleskovka“. Napriek jednej prehre znovu zvíťazil Gabriel Barczy pred Jánom Sisikom a Štefanom Ciberajom.

Poďakovanie za túto akciu patrí obecnému úradu v Betliari, ktorý sa postaral o príjemné prostredie, hodnotné občerstvenie a ceny pre najlepších.

Miroslav Ciberaj

NA NÁVŠTEVE U KOSTUROVCOV

Pred niekoľkými rokmi si v našej obci kúpili a zrekonštruovali rodinný dom na Polomskej ulici manželka Kosturovci. Krátko po tom, ako sa do domu nasťahovali, bolo zjavné, že sú to remeselné zruční ľudia, ktorí majú vzťah k umeniu a prírodným materiálom. Nositeľom tejto danosti je hlavne p. Milan Kostur, ktorý čo do ruky chyti - použije. Vie narábať štetcom, farbami a paletou. Vie vdýchnuť dušu do dreva. Úlohou jeho manželky je už len jeho diela umiestniť v interiéri či exteriéri domu. Už prvý pohľad na dom z ulice nás presvedča o šikovných rukách majiteľa, o vyjadrení a zhmotnení jeho nápadov. Nielen netradičná ozdoba priečelia domu, ale i ochrankyňa predzáhradky sú potešením pre oko. K tomu udržiavaná kvetinová výsadba, o ktorú sa stará zrejme ženská časť dvojice.

Na dvore sú umiestnené ďalšie diela tohto svojrázneho

majstra, dom je stále v permanentnom vynovovaní a je na ňom čo obdivovať. Pri vstupe do domu vás víta hned v chodbe galéria obrazov tvorených rukou pána Kostura. A ďalšia sa nachádza v obývačke, či v jeho dielničke. Jeho šikovnosť užíva, strážca domu, ktorý má vyriešené svoje bývanie podľa predstáv majiteľa. Udržiavaná záhrada za domom má tiež svojho ochrancu. Ale majiteľ sa pochváli i dopestovanými kvetmi či zeleninou. Je pravdou, že k takejto činnosti treba mať talent, ale predovšetkým cit pre krásu, vôľu niečo vytvoriť pre potešenie svoje, pre skrášlenie životného prostredia. Nech vám chuť tvoriť tieto diela vydrží čo najdlhšie, pán Kostur. Možno po rokoch vznikne z vašich diel a prác galéria, ktorá bude tiež reprezentovať našu obec.

Veľa úspechov!

k tomu patrí naplnili misky hladošov. Guláš chutil. Po ňom si mohli dať ti smädni i pivo, ktoré čapoval správca chaty. Okolo 15. hodiny sa pomaly chystal návrat domov. Zase rôznymi smermi do Betliara či Rožňavy.

Tak ako vždy bol tento výstup úspešný. Ti, ktorí prišli, urobili kus dobra pre svoje zdravie a stretli sa s priateľmi. Pre mnohých to bol už niekoľkonásobný výstup, ale boli tam i takí, ktorí chceli poznať

najvyšší bod katastra a boli tam po prvýkrát.

Turistika je zdravý šport. Má svoje zásady a vedie k cieľavedomosti. Je silno propagovaná v spoločnosti pre svoje blahodarné účinky na zdravie človeka. Naše okolie je krásne. Vyhľadanie nepoznaného spájame so snahou urobiť všetko preto, aby sme sa cítili zdraví a mladí. Na budúci rok bude výstup znovu. Už teraz sa naň tešíme.

Víťazní účastníci výstupu v spoločnosti starostu Betliara J. Farkašovského

Výstava bábik a hračiek

Veľmi zaujímavá, nevšedná a ojedinelá výstava bola 17. mája 2007 otvorená v priestoroch výstavnej galérie Múzea Betliar. Do našej obce s ňou zavitalo SNM - Múzeum bábkarských kultúr a hračiek, hrad Modrý Kameň a uvádza v nej svet bábkového divadla, hračiek, rozprávky a fantázie. Výstava potrvá do konca júla a navštíviť ju môže každý.

Vstupné je bezplatné.

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Vítame nových občanov

„Vítame Ťa, malý spoluobčan, medzi nami!
Dieťaťko si krásne, ako ruža medzi kvetinami.
Osudu lós šťastný máš, že si sa tu narodilo,
Želáme Ťi, abys' v blaženosti dlho, dlho žilo

Lucia Maková, nar. 22. 2. 2007
Viktória Návojevá, nar. 16. 3. 2007

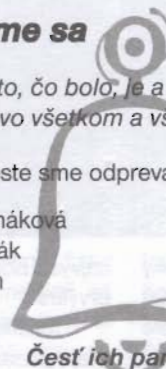
Rozlúčili sme sa

Len smrť je to, čo bolo, je a bude
vždy všade, vo všetkom a všetko všade v nej...

Na poslednej ceste sme odprevadili týchto spoluobčanov:

Margita Poľmáková	Irena Papadučeková
Ladislav Fafrák	Emília Griegerová
Ondrej Adam	Margita Boháčková
	Ján Jerga

Češ' ich pamiatke!

Živio, živio, živio...

„Keď plno vnúcat zavíta k nám,
nerátam, o koľko viac rokov mám.
Nerátam vrásky pod lupou,
ich smiech mi kráča chalupou.
Láska k nim rodí lásku.
Láska nepozná starobu.“

60 rokov

Balogová Anna
Dulík Ladislav
Gáborová Priska
Klimentová Júlia
Pál Balázsová Júlia
Schwarcz Ivan

80 rokov

Kušnierová Elena

85 rokov

Luxová Mária

70 rokov

Kúkelová Janka
Kušnier Štefan
Matejzelová Anna
Pohludková Mária

90 rokov

Bencsö Štefan
Farkašovský Jozef
Tökölyová Helena

Uzavreli manželstvo

„Podme šťastne cestou žitia,
Ty šťastne pôjdeš popri mne,
Ja nefakám sa ani vínobitia,
keď ľúbime sa úprimne...“

Jozef Farkaš - Božena Horváthová - 18. 1. 2007
Ladislav Kaňur - Miroslava Tekenešová - 24. 2. 2007
Miloš Schwarc - Mária Árvayová - 10. 3. 2007
Roman Čmelík - Lucia Koreňová - 14. 4. 2007

OKTÓBER MESIAC ÚCTY K STARŠÍM

Hoci je ešte iba máj, myslíme na to, že čas rýchlo uteká. Ďalšie číslo našich novín uzrie svetlo sveta až koncom roku. Dovtedy sa však v dianí našej obce a v živote občanov príhodí ešte veľa nového. Mesiac október sa priblíži, ani sa nenazdáme. V ňom sa každoročne stretávajú starší ľudia, aby sa na pozvanie obecného zastupiteľstva zúčastnili spoločenského podujatia v kultúrnom dome. Toto je organizované v spolupráci s Jednotou dôchodcov na Slovensku a zúčastňujú sa ho nielen jej členovia, ale pozvanie dostávajú všetci seniori obce. Milé stretnutia, ktorých máme za sebou už niekoľko, sú naplnené príjemnou pohodou, posedením, ktoré prináša nečakané debaty, vylúdi slzu v oku od dojatia nad vystúpením našich najmenších. Súčasťou tohto podujatia býva i pozdravenie jubilantov, ktorí sa v priebehu roka

dožívajú významných životných jubileí. V minulom roku potešilo našich dôchodcov vystúpenie súboru Haviar z Rožňavy, ktoré zabezpečilo obecné zastupiteľstvo. Program pritomných potešil a odmeňoval ho dlhotrvajúcim potleskom.

Aby sme našich občanov na účasť na stretnutí dôchodcov pripravili, pozývame ich už teraz na túto akciu. Jej termín bude oznámený miestnym rozhlasom i v pozvánkach, ktoré budú rozoslané. Príďte v čo najväčšom počte na toto neformálne stretnutie, ktoré určite bude sviatkom vo vašom, inak celkom všednom živote.

Tešíme sa na účasť všetkých občanov, ktorí naplno prežívajú roky dôchodku a staroby.

Všetci budete
srdčne vítaní!

BETLIARSKÉ NOVINY - občasník Obce Betliar

- Vydáva Obecný úrad Betliar
- Registrované na odbore všeobecnej vnútornej správy Okresného úradu v Rožňave
- Adresa redakcie: Obecný úrad Betliar, Šafárikova 67, 049 21 Betliar
- Telefón: 058 / 79 83 114
- Vedie kolektív redakčnej rady
- Tlač: Tlačiareň OTOPRINT, Rožňava